en zal men 't mij wel niet zoo moeilijk maken als te Upsal.

Zoo begon hij dan weder in het openbaar les te geven, en wel in de kennis der delfstoffen en der planten. Tot zijn leerlingen behoorde o. a. de leermeester der zonen van baron Reuterholm. Deze onderwijzer wilde namelijk zelf ook op de hoogte dier zaken komen en vond in den jongen leeraar een voortreffelijk onderwijzer. Ook hield Linnaeus over de essayeerkunst weder lezingen, die door velen werden bijgewoond.

Zoo was hij dan althans weer bewaard voor tijdelijken nood, maar het beste zou nog volgen.

Te Fahlun woonde destijds een zeer knap geneesheer, die de titels droeg van stads- en provinciaal dokter, en een welgesteld man was. Hij heette alweer op zijn Latijnsch, Moraeus.

Door zijn lezingen en onderwijs was Linnaeus met velen in de stad bekend geworden, ook met dezen geneesheer, en kwam wel bij hem aan huis. Zoo maakte onze 27jarige student — want dat was hij eigenlijk nog altijd — ook kennis met de kinderen van Moraeus, die zelf ongeveer van zijn leeftijd waren. Onder hen trok de oudste dochter des huises hem bijzonder aan, en ook zij toonde zich den vriend van haar vader niet ongenegen. Het duurde niet lang of de jonge lieden kregen elkaar hartelijk lief, en werden met goedvinden der ouders verloofd. Wel wist Moraeus, dat de toekomstige schoonzoon thans nog geen bestaan had en allerminst zijn dochter kon onderhouden, die een goed leven gewoon was, maar hij dacht terecht, iemand als Karel zal mettertijd wel zijn brood hebben. Daarbij is een vroom, werkzaam jonkman zonder geld, ver te verkiezen boven een rijke, die alleen leeft voor zijn genot.

Intusschen begreep onze Karel, hoe gelukkig hij thans ook zijn mocht, dat het meer dan ooit zaak werd, een vast en onafhankelijk middel van bestaan te vinden. Wel zou dat niet zoo in eens gaan, maar alle kracht diende er toch voor ingespannen, wilde hij mettertijd een eigen huishouding beginnen. Op hulp van zijn vader viel nog altijd niet te rekenen, zelfs minder dan ooit. Vader was nog steeds, naar het schijnt, leeraar te Stenbrohult, had het in elk geval niet breed, en daarbij studeerde op het oogenblik Karel's jongere broeder, Samuel geheeten, voor predikant, en had dus ook eenigen steun noodig. Ik kan hier bijvoegen, dat Samuel, anders dan zijn broer Karel, vaders wensch vervuld heeft en later leeraar in de Luthersche Kerk is geworden. Zelfs is hij zijn vader als predikant te Stenbrohult opgevolgd.

Nu had onze Linnaeus, hoe groot minnaar hij ook van de plantkunde was, toch wijselijk de studie der geneeskunst ook steeds volgehouden, in de gedachte later als dokter zijn bestaan te vinden. Over wat hem nu te doen stond was hij het met zich zelf niet eens, en hij besloot eens raad te plegen met Dr. Moraeus.

„Vriend", zei deze, „het is zeer verstandig dat ge 't eerst denkt aan wat het noodigst is. In mijn beroep kunt ge straks, met 's Heeren zegen, uw brood hebben. Maar dan moet ge doctor in de geneeskunst zijn. En nu is dit mijn raad:

„Ge moet buitenslands den titel van doctor halen, en wel in de Nederlanden. Daar is de beroemde hoogeschool te Leiden, waar jongelui uit heel Europa komen om er in de medicijnen te studeeren. Daar in de Nederlanden vindt ge mannen als Boerhaave, Gronovius en Burman, die beroemd zijn over heel de wereld en zooveel van die dingen waar ook gij u in beweegt. Ge moet trachten met hen kennis te maken en dan aan een hoogeschool in de Zeven Provinciën promoveeren tot doctor".

Karel gevoelde aanstonds dat de raad hem gegeven de beste was, maar ook dat hij weer voor dezelfde moeilijkheid stond als toen hem vroeger te Upsal was aangeraden te promoveeren. Hij had er geen geld voor en nog veel minder voor de verre reis naar Leiden of naar Amsterdam, de zee- en landreis die toen weken duurde. Had hij echter vroeger zijn bezwaar voor zich gehouden, voor Dr. Moraeus dorst hij het wel uitspreken. Hij zei dan ook ronduit, dat hij den gegeven raad wel uitnemend vond, maar de middelen niet had om hem uit te voeren.

„Nu", antwoordde Dr. Moraeus, „daar zullen we dan nog eens over denken; we spreken nog wel nader".

Wat dit beduidde zou Karel spoedig merken. Want toen hij een paar dagen later zijn verloofde weder bezocht, ontving zij hem met een gelaat, waarop blijdschap en droefheid te gelijk te lezen waren en zei:

„Karel, ik heb gehoord wat ge met vader hebt gesproken. Het zal mij zeer hard vallen u voor zoo langen tijd te moeten missen. Maar ik zie ook in, dat het bepaald noodig is. Nu heb ik gedaan wat ik kon om u de reis mogelijk te maken. Zie eens hier".

Meteen overhandigde zij haar verbaasden beminde een pakje. Hij opende het. Het bevatte louter gouden dukaten elk van ƒ 5.50.

Linnaeus wist niet aanstonds wat te zeggen. Maar zijn verloofde sprak:

„We zullen ze straks samen eens natellen. 't Moeten er vijfhonderd zijn. Dat is, hoop ik, genoeg voor de reis en uw eerste verblijf in het vreemde land. Later zien we wel, hoe de Heere het verder beschikt"

HOOGENBIRK.

Gereformeerde gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Wormerveer, D. v. d. Meulen, te Numansdorp. — Purmerend, Dr. J. G. Geelkerken, prop. te Hilversum. — Marken, F. C. Meyster, cand. te Katwijk-aan-Zee. — Ierseke, L. van Loon, te Koudekerke. — Baarland, A. Dekkers, te Anna Jacoba-polder.

BEDANKT: De Leek (Gron.), G. P. Oberman, rust.-pred. te Arnhem.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Tubbergen (toez.), A. R. Rutgers, cand. te 's Gravenhage. — Someren, A. H. Claasen, te Uitgeest. — Utrecht (vac. Couvée), Jhr. J. L. A Martens van Sevenhoven, te Eerbeek en (vac.-Gewin) H. Kwint, te Gorinchem. — Vierpolders, B. J. Kanis, te Oude Niedorp. — Moerkapelle en Wilnis, H. A. de Geus, cand. te Bruchem. — Hedel, J. Kraaij, te Leerbroek. — Losdorp (toez.), J. de Jong, te Zwaagwesteinde. — Hoevelaken (Geld.), C. J. Leenmans, te Utrecht. — Waterlandkerkje, E. Was, cand. te St. Oedenrode. — Oudenhoorn (toez.), A. W. Feenstra, hulppred. te Alphen a/d. Rijn. — Eibergen, C. P. Boorsma, te Parrega.

AANGENOMEN: De Rijp, J. H. C. Kater, te Midwoud. — Tubbergen (toez.), A. R. Rutgers, cand. te 's-Gravenhage. — Doeveren, G. Lans Jr., cand. te Houten. — Exmorra c.a., J. Visser, te Foudgum.

BEDANKT: Hendrik-Ido-Ambacht, J. Kraaij, te Leerbroek. — Schraard (toez.), O. Hokwerda, te Ytens. — St. Michiels-Gestel, N. W. Posthumus, te Hem. — Wommels (Fr.), H. C. S. Wanting, te Kimswerd. — Medemblik, J. P. Dijk, te Nijega en Eiahuizen.

Advertentiën.

Heden overleed, zacht en kalm, in de hope des eeuwigen levens, onze geliefde Vader, Behuwd-, Grootvader en Broeder

PIETER VAN SCHRAVENDIJK,
Weduwn. van AGATHA BERGSHOEFF,

in den ouderdom van bijna 72 jaar, voorheen wonende te *Waddinxveen*.

GERARDINA HOOGENDOORN—VAN SCHRAVENDIJK.
AART HOOGENDOORN.
NEELTJE HOOGENDOORN.
AGATHA HOOGENDOORN.
PIETJE HOOGENDOORN.
HENDRIKA HOOGENDOORN.
JACOB HOOGENDOORN.
ELISABETH NACHTEGAAL—VAN SCHRAVENDIJK.

Nieuwveen, 21 Nov. 1909.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Energiek jongmensch, eigenaar van een solide, sinds jaren gevestigde zaak, **vraagt**, ter uitbreiding van bedrijfskapitaal, van particulier,

f 5000 ter leen,

tegen een billijke rente. Desgewenscht is accountantsonderzoek toegestaan. Refer. staan ten dienste. Br. fr. lett. G. Bureau van dit blad.

INDIE.

Ondergeteekende verzoekt vriendelijk doch dringend, wanneer iemand van Gereformeerden huize naar Indië vertrekt, **opgave te mogen ontvangen**, al is het per briefkaart, **van naam en stoomschip.**

D. J. B. WIJERS.
Kwitang (Weltevreden).

In plaats van f 29, voor f 13.50.

Een **Statenbijbel**, met 40 prachtige platen en 5 kaarten, volledige kantteekeningen, duidelijke druk, op best papier, in de thans gangbare taal overgebracht door **Dr. A. KUYPER, Dr. BAVINCK** en **Dr. RUTGERS**. Gebonden in soliden, prachtigen band, met gouden rug en plattitel, fonkelnieuw, waarvan de prijs bij uitgaaf ƒ 29.— is, te koop aangeboden voor **ƒ 13,50**, en dezelfde Bijbel, met volledige 8 zware koperen hoeken en 2 sloten voor **ƒ 18.75**. Verzending franco in kistje. Betaling na ontvangst **en niet naar genoegen kan franco teruggezonden worden.**

Nog enkele exemplaren voor *Heraut* lezers verkrijgbaar. Aanvraag, motto **„Bijbel"**, bureau *De Heraut, Amsterdam.*

Gereformeerd Kinderhuis
LOCHEM.

Aan de Kindervrienden,

Mijn dringend verzoek om steun voor hulpbehoevende kinderen is, God zij dank, niet onbeantwoord gebleven. Ik mag met recht hartelijken dank aan de gevers de volgende gaven verantwoorden: van N. N. te D. ƒ 1; Br. te V. ƒ 2.50; F. P. B. te R. ƒ 10; N. N. te W. ƒ 1; Diversen te L. ƒ 10. De Jongedochtersvereen. „Ora et Labora" te Wemeldinge zond voor het Kinderhuis een pakket nieuwe kleedingstukken, die de kinderen zeer van pas zullen komen, met de verrassende toezegging dat gen. vereen. voor onze kinderen zal blijven arbeiden en de naburige vereen. zal aansporen om het prachtige voorbeeld van „Ora et Labora" te volgen. Dat stemt ons recht dankbaar en geeft moed om in des Heeren kracht voort te gaan. Wie helpt verder?

Hoogachtend,
J. W. VAN HENSBERGEN,
Dir.

RHEUMATIEK-LIJDERS!

Wilt gij werkelijk met Gods hulpe genezen worden? Gelieve dan postwissel te zenden ad **10 cts.** of **2** postzegels à 5 cts. per brief aan 't Bureau **„Onze Reisiger"** No. **110** te Sneek.

BEDWATEREN.

Genezing en geheimh. verzekerd. Voor gratis inlichtingen wende men zich met fro. brieven tot het oude adres **Steenstraat 41 Leiden**

Uitgave van J. H. KOK te Kampen

Alom voorhanden:

VERKLARING VAN DEN
Heidelbergschen
: Catechismus :

TEN DIENSTE DER CATECHISANTEN
DOOR
Ds. G. ELZENGA

Prijs ƒ 1.20. In stempelband gebonden ƒ 1.50. 273 pagina's Compres gedrukt met duidelijke scherpe letter.

GROOTE UITGAAF
THOMAS à KEMPIS.

1 De Navolging van Christus Groote uitgaaf op best papier, met vele keurige Platen. In Prachtband voor slechts ƒ 1.90.

2 De Navolging van Christus Goedkoope uitgaaf zonder Platen, smaakvol gebonden, voor slechts ƒ 0.75.

Te bekomen bij **D. BOLLE**, Bazaar van Goedkoope Boeken, Hang 98, te Rotterdam. **Franco** na ontvangst van Postwissel ad slechts **ƒ 1.90** of **ƒ 0.75**, waarop melden: **Kempis 1** of **Kempis 2.**

Heden verscheen bij J. H. KOK te Kampen:

De Moderne Theosophie

DOOR

Ds. G. WISSE Jr.

— Imperiaal formaat, 260 Pags., —
Prijs ƒ 2.25. In stempelband ƒ 2.90.

Zeer belangrijk en actueel.

Zondagsschool en Huisgezin

100 boekjes met plaatjes van bekende Christelijke schrijvers, elk boekje voorzien van plaat en plaatjes, met geïllustreerden omslag, elk boekje van 16—60 bladz. groot. Prijs ƒ 32.50 en nu de geheele verzameling **voor ƒ 7.50**.

Zeer mooie verzameling voor uitdeeling of huisgezin. Franco verkrijgbaar voor ƒ 7.50 **bij J. WRISTERS**, Boekh. Minrebroederstr., **Utrecht**. Betaling na ontvangst der boekjes en niet naar genoegen kan franco teruggezonden worden.

VOOR DE KINDEREN
geen beter cadeaux.

No. 1 en 2. Twee mooie boekjes van KLOPPERS, get. Klimop en Lellietjes van Dalen, 150 bladz., met allerlei mooie verhalen, versjes (ook wel om voor te dragen) spreekwoorden, raadsels enz. 3. Een muziekstuk. 4—9. Vijf groote teekenboeken met voorbeelden om in en na te teekenen, grooter dan een schrift. 10—14. Vijf groote prentenboeken 19 × 25 c.M. met gekleurde platen en versjes, b.v. De nieuwjas, Gelukkige Hans, enz. 14—20. Nog zes groote prentenboeken met gekl. pl. en versjes, van 15 × 23 c.M. get. Voor mijn lieveling, De kleine muzikant, Voor het jonge volkje, Sint Nicolaas, enz. 20—25. Vijf groote platen, of photo's, (landsch.). 26. Een boekje met plaatjes en versjes. 27—30. Drie boekjes met zeer mooie kinderversjes, waarvan een op muziek. 31 en 32. Nog twee lieve boekjes met lezen en plaatjes. 33—39. Een zestal leesboekjes. 40—50. Een bundeltje traktaatjes. 51—74. Een 25 tal zeer mooie ansichtkaarten. En als No. 75 nog gratis een nikkel schuifdoosje met potlood, penhouder en pennemesje. Deze keurige verzameling voor slechts één gulden en 20 cent franco thuis. Wie ƒ 1.50 zend ontvangt ook nog een complete zelfdrukkerij, en wie 2 pak gelijk besteld, een doos postpapier met enveloppen (50 stuks). Vraag dus uwen buurman of vriend en zend mij het bedrag, **liefst per postwissel**, (zegels 5 cent meer) aan **H. VERHOOG, Halfweg**, en schrijf er vooral bij „voor de kinderen uit *De Heraut*".

„DE HARP",
— MAANDBLAD —
ter BEVORDERING van de TOONKUNST onder de CHRISTENEN in NEDERLAND.

Onder Redactie van F. PIJLMAN en met medewerking van de Heeren J. GODEFROY te Steenwijk; Mr. H. Graaf VAN HOGENDORP, te 's Hage; Ds. D. J. KARSSEN en J. B. W. KOELMAN, te Amsterdam; F. J. SCHWEINSBERG, te Nijmegen en Anonymus.

Men vrage gratis proefnummer aan. . . .

— *Kantoor:* —
Breeuwerstraat 18. Amsterdam.
Abonnementsprijs **50 cents per jaar.**

LEVENSVERZEKERING
de Nederlanden van 1845
BRAND- - INBRAAK | VERZEKERING
DEN HAAG (vroeger Zutphen). Directie HENNY.
KAPITAAL . . . . . ƒ 4.000.000.00
RESERVEFONDS ruim . . 1.374.000.00

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Damrak 60.
Bijkantoren: AMSTERDAM, Dam 13-15-17.
HILVERSUM, Langestraat 65.
HAARLEM, Kruisweg 69.
ROTTERDAM, Zuidblaak 62, bij het Postkantoor.
DORDRECHT, Wijnstraat, hoek Wijnbrugsteeg.

Belasten zich met de uitvoering van EFFECTENORDERS.
Nemen en **geven** GELDEN op PROLONGATIE.
Sluiten BELEENINGEN.
Ontvangen GELDEN à DEPOSITO tegen dagelijks vast te stellen rentekoers.
Wisselen VREEMDE BANKNOTEN en MUNTSPECIEN.

Zeer belangrijke Nieuwe Uitgave.

Thans is verschenen:

Ed. A. **Wandkaart van Palestina**

met een plattegrond van Jeruzalem, kaarten van het Sinai Schiereiland en de Eufraat-Tigris-vlakte, de Stamindeeling, de Reizen van Paulus en Profetelen ter toelichting van de Hoofdkaart, ten gebruike bij het Onderwijs in de

Bijbelsche Geschiedenis,

prijs op linnen aan rollen **ƒ 17.50**, idem en gevernist (glad of dof) **ƒ 1.—** hooger.

Ed. B. **Wandkaart van Palestina**

met een plattegrond van Jeruzalem,
door **Dr. A. NOORDTZIJ** en **H. VAN ZUIJLEN**,
met medewerking van Dr. H. BLINK,

prijs op linnen aan rollen **ƒ 12.50**, idem en gevernist (glad of dof) **ƒ 1** hooger.

Een breede handleiding door den eersten bewerker prijs resp. f 0.90 en f 0.75.

UITGAVEN VAN H. TEN BRINK TE MEPPEL.

Prosp. of de kaarten in haar geheel in losse bladen worden gaarne ter inzage gezonden.

LUXETTE, NIEUWSTE BRILLEN,
voor veraf en lezen te zamen.
Uitsluitend bij:
DIRK HÜTTER, Opticien,
Tel. 8829. :: 12 Taksteeg 12, Amsterdam.

Bij het bestellen van **KERSTBOEKJES, UITDEELINGSKAARTJES, LICHTKRUIZEN, KERSTBOOMARTIKELEN,** enz. raadplege men den Uitgever

J. M. BREDÉE, te Rotterdam,

die zijn catalogus waarin omschrijving van zijn welvoorrienen voorraad tot uiterst voordeelige prijzen, **gratis en franco** toezendt op aanvrage.

STOOMVAART-MAATSCHAPPIJ
Rotterdamsche Lloyd.

Maildienst tusschen Rotterdam en Ned.-Indië.
in verbinding met de diensten der
Koninklijke Paketvaart-Maatschappij,

	van Rotterdam 12 m.	te Southampton 3 n.m.	van Lissabon 10 v.m.	van Tanger 10 v.m.	van Marseille 11 v.m.	van Port-Said	van Suez	van Colombo	te Padang	te Batavia
								1910	1910	1910
Tabanan . . .	4 Dec.	7 Dec.	11 Dec.	12 Dec.	16 Dec.	21 Dec.	22 Dec.	2 Jan.	7 Jan.	9 Jan
Willis	18 „	21 „	25 „	26 „	30 „	4 Jan.	5 Jan.	16 „	21 „	23 „
Rindjani . . .	1 Jan.	4 Jan.	8 Jan.	9 Jan.	13 Jan.	18 „	19 „	30 „	4 Feb.	6 Feb.
Goentoer . . .	15 „	18 „	22 „	23 „	27 „	1 Feb	2 Feb	13 Feb.	18 „	20 „
Ophir	29 „	1 Feb.	5 Feb.	6 Feb.	10 Feb.	15 „	16 „	27 „	4 Mrt.	6 Mrt.
Tambora. . .	12 Feb	15 „	19 „	20 „	24 „	1 Mrt	2 Mrt.	13 Mrt.	18 „	20 „
Kawi.	26 „	1 Mrt.	5 Mrt.	6 Mrt.	10 Mrt.	15 „	16 „	27 „	1 Apr	3 Apr.
Sindoro . . .	12 Mrt.	15 „	19 „	20 „	24 „	29 „	30 „	10 Apr	15 „	17 „

Alle Mailbooten hebben Eerste klasse mijnscepter, tweede klasse in de Campagne.

EXTRA AFVAARTEN:

Naar **Java** en naar **Macassar** (evenuteel met overlading):

27 Nov. s.s. **„BESOEKI"**, Kapitein E. HAVINGA, laadt voor Sabang (Oleh-leh) en Padang direct.

11 Dec. s.s. **„MENADO"**, Kapt. O. LAP, laadt voor Sabang (Oleh-leh) en Padang direct.

22 Dec. s.s. **„GORONTALO"**, Kapt. W. ENGELSMAN, laadt voor Sabang (Oleh-leh) en Macassar direct.

1 Jan. '10 s.s. **„MEDAN"**, Kapt. F. KARST, laadt voor Sabang (Oleh-leh) en Tjilatjap direct.

22 Jan. '10 s.s. **„DJOCJA"**, Kapitein A. F. VAN DUYN, laadt voor Sabang (Oleh-leh), Tjilatjap en Macassar direct.

De Hoofd-Agenten RUYS & Co., Rotterdam en Amsterdam.
De Agenten EYKENSLUYTERS & TROMP, 's-Gravenhage,
Anna Paulownastraat 11.

Spaarbank
VOOR DE
Stad AMSTERDAM.

De zittingen worden gehouden
tot Inbreng en Terugbetaling:
In het Hoofdbureau, Singel No. 546 bij de Vijzelstraat:
ELKEN WERKDAG des morgens van half 10 tot half 1 uur en des avonds van half 7 tot half 9 uur.
In de Bijbureaux:
1. Haarlemmerplein No. 4, ELKEN WERKDAG des 's morgens van half 10 tot half 1 uur en des avonds van half 7 tot half 9 uur.
2. Laurierstraat No. 122;
3. Bilderdijkstraat No. 194;
4. Ferdinand Bolstraat No. 108;
5. 1ste Van Swindenstraat No. 19;
ELKEN WERKDAG des avonds van half 7 tot half 9 uur.
6. „Het Zeemanshuis", Kadijksplein No. 8:
ELKEN DINSDAG en ZATERDAG des avonds van half 7 tot half 9 uur.

RENTE wordt bijgeschreven:
In het Hoofdbureau elken werkdag en in de Bijbureaux, op bovengenoemde dagen, indien zulks van te voren wordt aangevraagd.

Namens het Bestuur:
Mr. P. J. C. TETRODE,
Voorzitter.
Mr. H. J. J. POST,
Secretaris.

Lezers van
Dag- en Weekbladen
IN DE
Spoorwegwagens

werpt Uwe Couranten, na ze gelezen te hebben, in de bussen voor de Ziekenhuizen op de Perrons van de Spoorwegstations aanwezig; daarmede verricht gij een nuttig werk.

Laat ze vooral niet in den wagen liggen.

Boek- en Courantdrukkerij:
SS. ROEVER KRÖKER & BAKELS
Amsterdam